

Plenum

Tisdag 7.4.2026 kl. 14.00—20.03

5. Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av 1 a och 4 a § i lagen om genomförande av Europeiska unionens förordning om inrättande av en mekanism för koldioxidjustering vid gränsen

Regeringens proposition RP 37/2026 rd

Remissdebatt

Talman Jussi Halla-aho: Ärende 5 på dagordningen presenteras för remissdebatt. Talman konferensen föreslår att ärendet remitteras till ekonomiutskottet.

För debatten reserveras i detta skede högst 30 minuter. Om vi inte inom denna tid hinner gå igenom talarlistan avbryts behandlingen av ärendet och fortsätter efter de övriga ärendena på dagordningen.

Minister Multala, varsågod.

Debatt

14.01 **Ympäristö- ja ilmastoministeri Sari Multala** (esittelypuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Tänään käsiteltävänä on hallituksen esitys laiksi Euroopan unionin hiilirajamekanismia koskevan asetuksen toimeenpanosta annetun lain 1 a ja 4 a §:n muuttamisesta. Hiilirajamekanismi on hiilivuodon torjunnan väline, joka asteittain korvaa päästökaupassa päästöoikeuksien ilmaisjaon. Tuotaessa tiettyjä tuotteita kolmansista maista EU-alueelle on velvoite hankkia tuotteen päästöjä vastaava määrä CBAM-todistuksia. CBAM-todistus hankitaan yhteiseltä kauppapaikalta, ja sen hinta määräytyy päästökaupan päästöoikeuden hinnan mukaisesti. Hiilirajamekanismin tavoitteena on, että sekä EU:ssa valmistetuille tuotteille että kolmannessa maassa tuotetuille tuotteille kohdistuu yhtäläinen kustannus tuotannon päästöintensivisyyteen pohjautuen.

Tänään käsiteltävänä olevalla hallituksen esityksellä annetaan Euroopan unionin hiilirajamekanismia koskevaa asetusta täydentävät välttämättömät kansalliset säännökset. Ne koskevat mahdollisuutta alentaa hiilirajamekanismiasetuksessa tarkoitettua esimerkiksi CBAM-todistuksien palauttamatta jättämisestä määrättävää seurausmaksua. Lisäksi lakiin lisättäisiin soveltamisen kannalta tarpeelliset määritelmät. Ehdotettujen muutosten olisi tarkoitus tulla voimaan keväällä 2026. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia, ministeri. — Edustaja Koponen, olkaa hyvä.

14.03 **Ari Koponen ps:** Arvoisa herra puhemies! Suomalainen tehtaanpiippu on ilmastoteko, aivan kuin perussuomalaiset ovat siitä jo pitkään puhuneet. Suomessa ja Euroopassa erilaiset ilmasto- ja ympäristötoimet ovat vieneet tuotantoa pois täältä Euroopasta. Siksi on

Punkt i protokollet PR 31/2026 rd

hienoa, että EU:n ulkopuoliselle tuotannolle on saatu hiilitullit. Tällä saadaan nostettua teollisuuden kilpailukykyä.

Puhemies! Nyt käsittelyssä olevalla esityksellä tätä hiilitullijärjestelmää yksinkertaistetaan ja tehostetaan sekä puretaan päällekkäistä sääntelyä. Tämä on erittäin viisasta, koska ylimääräisen säätelyn purkaminen on aina kannatettavaa.

Hiilitullijärjestelmä on ollut nyt muutaman vuoden käytössä, mutta edelleen tarvitsemme Euroopan laajuisia toimenpiteitä sen eteen, että kaiken maailman krääsän tilaamiselle tulee joku hinta. Temutus tulee saada kuriin.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kalmari, olkaa hyvä.

14.04 **Anne Kalmari kesk:** Arvoisa herra puhemies! Hiilirajamekanismi on ihan järkevä mekanismi, joka estää sen, että kun Suomessa ja koko Euroopassa kustannukset ilmastotoimien vuoksi ovat korkeammat, niin sitten muista maista ei tuotteita tule tilalle tai eurooppalaiset tuotannot eivät karkaa muualle, mistä ne tuotaisiin halvemmalla takaisin. On ihan hyvä, että sitä tarkastellaan ja säädetään. Olisi hyvä, että erilainen krääsätuonti vähenisi. Nyt se toki vähenee ihan Hormuzinsalmen seurauksenakin.

Kysymykseni ministerille liittyykin siihen, miten tämä maailmanpoliittinen tilanne ja tämä hiilirajamekanismi osuvat tällä kertaa yhteen. Hiilirajamekanismi oli keskustelussa EU:ssa lannoitteitten kohdalla. Miten se asia nyt etenee? Tiedätte varmasti, että viljelijöiden tilanne on ennennäkemättömän huono juuri nyt. Oli kaksi korkeinta sähkönhintakuukautta, mitä juuri koskaan on ollut, ja polttoaineen hinnat tässä verottomassa polttoaineessa ovat korkeammat kuin dieselin hinnat tankilla. Samoin rahat, urakoinnit, lannoitteet — kaikkien hinnat ovat nousseet. Miten tämä hiilirajamekanismi nyt sitten näihin lannoitteisiin kohdistuu?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Seppänen, olkaa hyvä.

14.06 **Sara Seppänen ps:** Arvoisa herra puhemies! Keskusta ja vasemmisto ovat vuosikautia puhuneet vihreästä siirtymästä ja ilmastovastuusta, mutta samalla on täysin unohdettu suomalaisen teollisuuden ja vientiteollisuuden kilpailukyky. Nyt kun EU tuo hiilirajamekanismin eli käytännössä hiilitullin, niin me perussuomalaiset sanomme, että periaate on oikea ja tervetuloa. Ei ole reilua, että suomalainen terästehdas maksaa täysillä päästöoikeuksista, kun samaan aikaan tuodaan Kiinasta terästä, jonka valmistuksessa on päästetty moninkertainen määrä hiiltä ilman mitään kustannuksia.

Arvoisa puhemies! Tällä esityksellä korjataan tätä asiaa. Nimittäin pienet ja keskisuuret yritykset eivät enää tule hukkumaan tähän byrokraatiaan. 50 000:n kynnyсарvo vapauttaa näitä pk-yrityksiä turhista ilmoituksista. Seuraamusmaksuihin saadaan järkevä jousto, koska tiedot ulkomailta ovat usein puutteellisia tai vaikeasti saatavia. Tämä on juuri sitä kevennystä, mitä tarvitaan.

Arvoisa puhemies! Muistutan, että tämä ei kuitenkaan ratkaise kaikkea. Jos EU jatkaa itsensä kurjistamista entistä tiukemmilla päästötavoitteilla samalla, kun Kiina rakentaa uusia hiilivoimaloita, ei mikään hiilitulli pelasta suomalaista teollisuutta. Tarvitaan realismia ilmastopolitiikkaan — sellaista, jossa suomalainen metsä, ydinvoima ja puhdas teknologia otetaan aidosti käyttöön.

Punkt i protokollet PR 31/2026 rd

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Harjanne, olkaa hyvä.

14.07 Atte Harjanne vihr: Arvoisa puhemies! Kiitos ministerille esittelystä.

Saastuttaja maksaa -periaate on ehkä tärkein periaate ympäristöpolitiikassa, eli kun aiheutetaan joku haitta luonnolle, niin siitä joudutaan maksamaan, mikä sitten johtaa siihen, että sitä asiaa tehdään vähemmän ja toisaalta kerätään sitten varoja niiden asioiden korjaamiseen. Hiilen hinnoittelu on yksi parhaiten tässä onnistuneista esimerkeistä, eli eurooppalainen päästökauppa on erinomaisesti ajanut päästöintensiiteettiä eurooppalaisessa taloudessa alas siellä, missä se on ollut voimassa. Ongelma on tietysti se, että se ei ole ollut voimassa joillakin sektoreilla. Esimerkiksi laajassa osassa Eurooppaa lämmitys on ollut sen ulkopuolella, ja sielläpä sitten kaasulla on töyhötetty menemään, ja nyt olemme sitten kollektiivisessa liemessä, vaikka Suomessa asia on hoidettu paremmin, koska se on ollut päästökaupan piirissä meillä, siis kaukolämmityksen kautta, ja sähköntuotanto tietysti myös.

No, on hirveän tärkeätä, että se hinnoittelu olisi mahdollisimman globaalia, ja hiilitullijärjestelmä, CBAM, on tässä todella tärkeä. Se on hyvä, että se saatiin jo ajat sitten käyttöön, tai ei nyt ajat sitten mutta jokin aika sitten käyttöön, ja sen toiminnan täytyy olla sujuvaa ja kattavaa. Olennaista siinä on minusta se, että se maali on nimenomaan siinä, että tätä hiilen hinnoittelua viedään muuallekin maailmaan. Tästä on jo esimerkkejä, tämä siis toimii. Muuallakin on hiilen päästökauppatyyppejä tai hiilimaksumalleja, jotka sitten integroituvat tähän mahdollisimman hyvin, ja se on olennaista. Maalina pitäisi olla tavallaan tällainen globaali ilmastoklubi, jonka sisällä hiilen hinnoittelu on mahdollisimman yhdenmukaista ja jossa voitaisiin kerätä sitten varoja toisaalta myös ilmastokriiseihin sopeutumiseen ja niihin varautumiseen, joissa taas köyhillä mailla on aika vaikea paikka, kun sinne usein iskevät ne ilmastonmuutoksen vaikutukset kaikista pahiten, mutta heillä on heikoimmat edellytykset siihen sopeutua. Minusta on olennaista, että tämä ilmastoklubiajattelu ohjaa tätä eurooppalaistakin politiikkaa tässä, ja sitä kohti mennään.

Ministereiltä olisin vielä kysynyt viimeiset terveiset: kun päästökauppa on todella erinomainen ja Suomelle strategisen tärkeä mekanismi, niin onko vielä horisontissa huolia siitä, että sitä lähdetään typerästi nyt vesittämään?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Holopainen, olkaa hyvä.

14.09 Mari Holopainen vihr: Arvoisa puhemies! Kiitos ministerille esittelystä.

Päästökauppa on ollut osa tärkeää EU:n ilmastopolitiikkaa, ja on todella keskeistä, että siitä pidetään kiinni. Olisi myös toivottavaa, että saataisiin luotua tämänkaltainen mekanismi laajemminkin luonnonvarojen käyttöön. Tällä hetkellä Suomi pärjää kohtuullisen hyvin siltä osin, että emme ole niin riippuvaisia fossiilisista polttoaineista kuin jotkut muut EU-maat. [Ben Zyskowitz: Eikös meillä ole ydinvoimaa, jota te vastustatte?] Kuitenkin nyt EU:n piirissä käydään keskustelua siitä, miten tähän tilanteeseen, sotatilanteeseen, ja sen aiheuttamaan energian hinnannousuun reagoidaan.

Tähän liittyen olisinkin kysynyt ministeri Multalalta: Millaisia toimenpiteitä Suomi on valmis edistämään? Pöydällä on ollut esimerkiksi nopeusrajoitusten rajoittamista yhtenä osana muiden energiansäästötoimien valikoimaa. Eikö kuitenkin olisi kannattavampaa Suomenkin kannalta, että tällaisiin energiansäästötoimiin ennemmin suhtauduttaisiin myönteisemmin kuin että lisättäisiin riippuvuutta esimerkiksi Venäjältä tai sitten tehtäisiin hyvin kalliita tukipaketteja. Suomen näkökulmasta tällainen lähestymistapa, jossa

Punkt i protokollet PR 31/2026 rd

myöskin sitten edelleen pystyttäisiin myös ilmaston kannalta kohtuullisen kestävästi toimimaan tässä poikkeustilanteessa, kuulostaisi siinä mielessä järkevältä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitos. — Pyysikö edustaja Harjanne vastauspuheenvuoron? Olkaa hyvä, yksi minuutti.

14.11 **Atte Harjanne vihr** (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Vastaan tähän edustaja Zyskowiczin välihuutoon ydinvoimasta, että missään vihreiden puolueiden ohjelmissa ei nykyään ole mitään ydinvoimavastaisia kantoja. Itse asiassa päinvastoin: tiedetään myös meidän äänestäjistä, kuten muidenkin puolueiden äänestäjistä, että enemmistö suhtautuu positiivisesti ydinvoimaan. Tämä on ihan hyvä päivittää. Meillä itse asiassa päivitetään puolueohjelmaa paraikaa, eli jos edustaja Zyskowicz on kovin huolissaan siitä, että me olemme väärässä tässä asiassa, niin voitte esittää kommentteja siihen, jos pitäisi muuttaa linjaa. [Puhuja naurahtaa]

Ehkä haastaisin myös kuulemaan, onko joku edustaja tehnyt enemmän ydinvoiman eteen viimeisten vuosien aikana kuin minä, joka olen aika paljon tässä koettanut sen asian eteen tehdä. Toivoisin, että nämä näkemykset, joita huudellaan sieltä väliin, olisivat ajantasaisia.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Vastauspuheenvuoro, edustaja Zyskowicz, ja sitten palaamme puhujalistalle. — Olkaa hyvä, yksi minuutti.

14.12 **Ben Zyskowicz kok** (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa herra puhemies! Tosi mukava kuulla, että edustaja Harjanne on tehnyt ydinvoiman eteen enemmän kuin juuri kukaan muu, jos oikein ymmärsin. [Atte Harjanne: Viime vuosina!] Voisin kuvitella, että teillä siellä vihreissä on sitä työmaata riittänyt, mutta hienoa, että olette sitä työtä tehneet.

Pakko sanoa, että minä olen niin vanha ja niin pitkään täällä ollut, että muistan senkin, että koko vihreä puolue on itse asiassa pitkälti perustettu ydinvoiman vastustamisen merkeissä, [Eduskunnasta: Oho!] mutta ei se mitään, kyllähän kokoomuskin perustettiin ajamaan maahan kuningaskuntaa, eikä mekään enää sitä kannateta. [Naurua]

Olipa tosi kiva kuulla, että tilanne on kääntynyt ihan päinvastaiseksi, eli vihreät kiihkeästi nyt kannattavat ydinvoimaa. Enhän minä voi siihen mitään muuta sanoa kuin että se on hyvin järkevä ja tervetullut kanta. Toki voisi kysyä, että miltäs tuntuu aina olla historian väärällä puolella, mutta enpä nyt sitä viitsi kysyä. [Naurua]

Puhemies Jussi Halla-aho: No niin, ja sitten menemme takaisin puhujalistalle. — Edustaja Hoskonen, olkaa hyvä.

14.13 **Hannu Hoskonen kesk:** Arvoisa herra puhemies! Edustaja Zyskowiczin erinomaisen puheenvuoron jälkeen totean vain sen verran, että nythän vihreät voisivat poistaa sieltä Töölönlahden rannalta sen kiven, johon on hakattu niiden kansanedustajien nimet, jotka häpäistiin, kun he ydinvoimaa kannattivat. Vihreillähän tietysti tämmöisenä hyvin elastisena puolueena mielipide voi vaihtua vaikka iltapäivällä ja seuraavana päivänä olla taas uusi mielipide. Toivon onnea sillä tiellä ja jonkunnäköistä linjaakin samalla toivon.

Mutta se, mitä minä haluan sanoa tästä hiilirajamekanismista, on se, että tähän on Suomen kannalta ja Euroopan kannalta aivan käsittämätöntä touhua. Aamulla katselin ne-

Punkt i protokollet PR 31/2026 rd

tistä — ystäväni, joka on nettihuippumiehiä, lähetti minulle kuvan — saksalaisia valtavia ruskohiilikaivantoja, aivan valtavia alueita, sellaisia kuoppia, että Vihreä liitto ja tämä Elokapina olisivat siellä rannoilla huutamassa aivan varmasti koko ajan, jos Suomeen tulisi sellaisia aukkoja, valtavia kuoppia — otetaan ruskohiiltä, tehdään eurooppalaista ilmasto-
politiikkaa.

Muistakaa, hyvät ystävät, että Euroopan päästöt koko maailman kasvihuonekaasupäästöistä jäävät noin seitsemään prosenttiin ja Suomen osuus maailman päästöistä on vajaa 0,6 promillea, alle tuhannesosan. Tämän takia meidän kansantaloutta ajetaan nyt näillä älyttömillä päätöksillä ihan matalaksi. Kaikki teollisuudenalat kärsivät. Energia maksaa niin valtavasti omien päätöstemme takia. Me olemme tehneet älyttömiä päätöksiä koskien sitä, että me olemme muka olleet hiilineutraaleja. Emmehän me varmasti koskaan... Olemme olleet koko ajan hiilineutraaleja, kun oikaistaan ne väärät päästökaupan luvut, mutta huomaan kauhukseni, että hallitus ei halua edes puhua siitä asiasta. Ruotsin mittaustulokset maaperäpäästöistä osoittivat sen ihan konkreettisesti, että näinhän asia on. Pitkän aikavälin mittaussarjat ovat heillä tiedossa, pitkän aikavälin mittaussarjat, mutta eihän Suomen hallitus voi sellaista kuunnella, koska se on totta. Minkä takia te puhutte meille palturia täällä? Me olemme hiilineutraali maa. Laskekaa metsien päästöt mukaan oikein, samoin soiden sitoma hiili. Samoin turvepeltojen turhat hiilipäästöt poistakaa, niin olemme hiilineutraali maa sen jälkeen. Ja laskekaa maaperän päästöt oikein. Se on siinä. Silloin meitä nämä ongelmat eivät koske.

Minä kysyn teiltä, tai en kysykään mutta totean vain, arvoisa ministeri, teille, että miten alas te haluatte tämän Suomen ajaa tällä älyttömällä ilmastopolitiikalla. Katsokaa, mitä täällä Helsingissä tapahtuu, Uudellamaalla. Tänne ajetaan Italiasta jätettä, minkä kerkiää, valtavat määrät. Oletteko olleet siellä jättepaalien vieressä osoittamassa mieltä, että täällä haisee? Käykää kysymässä niiltä paikallisilta ihmisiltä, älkää minulta. Ei tähän tarvitse vastata, mutta toimikaa. Minä en kysymyksiä enää esitä teille, mutta toimikaa asian hyväksi. Olette ympäristöministeri, teidän tehtävänä on suojella ympäristöä eikä tuhota sitä. Täällä tehdään sitä italialaisilla jätteillä ja monista muista kaupungeista tuodulla jätteellä. Olkaa hyvä ja toimikaa. Sitä minä odotan enkä mitään muuta. [Timo Heinonen: Hoskonen haukkuu kyllä nyt väärää ihmistä!] — Ministerillä on toimivalta.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Lyly, olkaa hyvä.

14.16 **Lauri Lyly sd:** Arvoisa puhemies! Taidan olla tässä salissa ainut, joka on ollut ydinvoimalaitoksella töissä, ja voin sanoa, että kannatan ydinvoimaa ja puolueemme kannattaa sitä. Olen siellä ollut 12 vuotta töissä. Se on toiminut erittäin hyvin.

Itse tähän asiaan: Meillä on erittäin hyvä tilanne sen osalta, kun katsotaan meidän sähköntuotantoa ja siihen liittyviä asioita, että 95 prosenttia meidän sähköstä on puhtaasti tuotettua. Siellä on ydinvoima, tuuli ja vesi pääosassa, ja tässä mielessä olemme hyvässä tilanteessa. Nyt kun katsotaan maailmantilannetta tuonne Iranin ja sinne suuntaan, niin nähdään, että kaikesta tästä, missä näitä hiileen liittyviä asioita on, kannattaa pyrkiä pois ja yrittää löytää ratkaisuja sen osalta.

Tietyllä tavalla kun katsotaan Suomen tilannetta, niin tässäkin esityksessä kuitenkin tämän mekanismin piiristä meiltä putoaa nytten 92 prosenttia yrityksistä pois, ja silti 99 prosenttia vielä päästösivallöstä pysyy mekanismin piirissä. Niin että tämä iso kuva on tässä

Punkt i protokollet PR 31/2026 rd

hyvä, eli otetaan niiltä pois velvoitteita, jotka eivät vaikuta tähän kokonaisuuteen niin paljon, ja tämä tässä mielessä toimii hyvin.

Tämä on meille myöskin kilpailukykykysymys. Kun katsotaan esimerkiksi EK:n ja muiden toimijoiden näkökulmia, niin kyllä siellä aika kovasti korostetaan puhtaan teknologian ja puhtaiden toimintojen luonnetta ja että sillä Suomi tulee pärjäämään maailmalla. Siihen meidän pitää luottaa, ja siihen meidän pitää satsata. Se, että me laitetaan samanlaisia velvoitteita ympäri rajojen Euroopan sisällä, on vain hyvä asia meidänkin osalta. — Kiitoksia.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Harjanne, olkaa hyvä.

14.18 **Atte Harjanne vihr:** Kiitos, puheenjohtaja! Toisin kuin edustaja Lyly, minä olen ollut töissä hiilivoimalassa, ja en kannata sitä lisää. — Kommentoin edustaja Zyskoviczin ja edustaja Hoskosen puheita ehkä sen verran vielä, että tarkennan siis, että meillä erityisesti tietysti hattua pitää nostaa kaikille insinööreille, tutkijoille ja yrityksille, jotka ovat oikeasti rakentaneet, tehneet ja operoineet sitä ydinvoimaa, mutta totean, että viime vuosina olen kyllä tehnyt aika paljon sen eteen sekä täällä kotimaassa mutta erityisesti myös kansainvälisesti, että nämä asenteet muuttuisivat, ja onneksi pieneltä osaltaan tuntuu, että se kantaa jossain määrin hedelmääkin, ja aina yhteistyössä muun muassa oman puolueenne kollegoiden kanssa.

Joka puolueesta varmasti löytyy erilaista ajattelua tähän liittyen, ja esimerkiksi edustaja Zyskoviczin puolueessa on europarlamentaarikko, joka vastustaa kovasti ydinvoimaa, ja edustaja Hoskosen puolueen vanha puheenjohtaja, pääministeri, oli aikanaan upottamassa ydinvoimaa 90-luvulla aika tehokkaasti. Eli minä katsoisin eteenpäin ja mieltäisin, miten tässä ajassa tehdään hyvää energiapolitiikkaa, joka on huoltovarmaa, päästötöntä ja ekologista, ja siihen kuuluu ydinvoima ja siihen kuuluvat uusiutuvat, mutta ennen kaikkea ohjaavana mekanismina siihen kuuluu se hiilen hinnoittelu. Sen takia on hirveän tärkeää, että se toimii Euroopan sisälle ja rajojen ulkopuolelle, ja sen takia on hyvä, että tämä esitys on täällä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Heinonen, olkaa hyvä.

14.19 **Timo Heinonen kok:** Arvoisa herra puhemies! Ajattelin, että en tähän keskusteluun olisi osallistunut, mutta haluan nyt edustaja Hoskosen aika tunteikkaaseen puheenvuoroon sanoa, että ei ministeri Multala ole tätä jätteenpolttolakia tehnyt, joka on, [Hannu Hoskonen: Hän voi torjua sen!] vaan se on aiempien hallitusten toimenpiteitä, jota nyt sitten on tällä tavalla tehty. Kyllä muistan, että kun tässä salissa sitä lainsäädäntöä tehtiin, silloin varoitettiin, että rakennetaan liikaa jätteenpolttoa, ja sitä korvaamaan, mitä nyt sitten on tapahtunut esimerkiksi Venäjän suhteen, on tätä jätettä tuotu. Se on järjetöntä, ja toivotavasti siihen löytyy sopivasti valvontaa, ja muutenkin.

Tämä sivutuotekysymys kaukolämmössä on sitten oma, mikä tuli tuosta edustaja Hoskosen puheenvuorosta mieleen, ja siihen toivon kyllä ministeri Multalalta tarmoa ja voimia ratkaista, miten se voidaan pitää päästöttömänä, niin kuin muuallakin Euroopassa.

Tässä on käyty hyvää keskustelua myös paketeista, niin sanotusta temuttamisesta. Meillä yli 50 miljoonaa pakettia Suomeen tulee. Pelisääntöjen ja valvonnan pitää olla siellä kunnossa, niin että samoilla säännöillä toimitaan sillä puolella.

Punkt i protokollet PR 31/2026 rd

Mutta sitten tämä virheistä oppiminen, mistä edustajat Harjanne ja Zyskowicz kävivät sananvaihtoon: On varmasti hyvä oppia virheistä ja myöntää ne ja katsoa tulevaisuuteen, niin kuin tässä todettiin, ja ydinvoima on varmasti yksi tulevaisuuden tärkeimmistä perusvoiman tuottajista. Me näemme sen, kun me emme ole tehneet niitä virheitä, joita vihreät olisivat aikanaan ennen Harjanteen valtakautta halunneet tehdä, [Naurua oikealta — Atte Harjanne: Teette toisia virheitä!] että me olisimme nyt siinä tilanteessa, missä ovat Unkari ja monet Itä-Euroopan maat, jotka ovat edelleen kiinni venäläisessä fossiilisessa polttoaineessa. Me emme ole, isolta osin sen takia, että meillä on tehty järkeviä ratkaisuja esimerkiksi ydinvoiman suhteen. Kysyisin ministeri Multalalta: kun tulevaisuuteen ennen muuta katsotaan, niin minkälaisella aikataululla te näette mahdolliseksi, että nämä pienet, hajautetumpaan energiatuotantoon nojaavat pienydinvoimalat voisivat olla meillä arkipäivää? [Aki Lindén: Entä se saksalainen kuningas?]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Räsänen, Joona, olkaa hyvä.

14.22 Joona Räsänen sd: Arvoisa puhemies! En tiennytkään vielä aamulla, kun listaa katsoin läpi, että täällä päästään jo ydinvoimaa rakentamaan, mutta ilmoitaudun näihin talokoiisiin kyllä mukaan. Aikaisemminhan käytettiin Suomessakin varmaan sellaista sananpartta, että atomivoima on rauhan voimaa, ja senkin pohjalta on täällä päätöksiä tehty. [Ben Zyskowicz: Kunhan se ei tule Neuvostoliitosta!]

Mutta yhdyin kyllä niihin arvioihin, että onneksi Suomessa ei ole tehty esimerkiksi energiapolitiikan osalta niitä virheitä, mitä monissa muissa Euroopan maissa on tehty. Se näkyy esimerkiksi siinä, että eihän meillä tänä päivänä vaikka tämän Iranin sodan myötä sähkön hinta ole ampaissut pilviin, toisin kuin monessa muussa Euroopan maassa, mikä nimenomaan korostaa sitä, että ne päätökset, joita tässäkin salissa on aika lailla yksituumaisestikin monelta osin tehty, ovat olleet perusteltuja ja hyviä. Suomi on pystynyt varsinkin meidän sähköntuotantoa irrottamaan fossiilienergiasta, mikä todella näkyy siinä, että meillä ei enää ole samanlaista riippuvuutta fossiilienergiasta sähkön puolella kuin muilla mailla ehkä on. Senpä osalta voisi todeta niin, että näistä Suomen esimerkeistä voisi varmaan moni muu maa ottaa tänä päivänä oppia. Tosiasiasahan se, miksi nyt Euroopassakin joka puolella pohditaan erilaisia toimenpiteitä siihen, millä tavalla tätä hinnannousua voidaan sitten kompensoida joko kuluttajille tai yrityksille, johtuu juuri siitä, että edelleen taloutemme on liian riippuvainen fossiilisesta öljystä. Mitä nopeammin siitä pääsemme eroon, sen parempi, ja niitä esityksiä, joita tämänkin hallitus on tehnyt, voi hyvällä omallatunnolla tukea.

Arvoisa puhemies! Mitä tulee itse tähän esitykseen, jota me nyt käsittelemme, niin tähän liittyä enemmänkin nimenomaan hallinnollisen taakan vähentämiseen, ja tätäkin esitystä voi kyllä tukea. Niin kuin täällä edustaja Lyly ja monet muut ovat todenneet, niin silti kun katsotaan soveltamisalaa, niin aika lailla tämä edelleen kattaa laajasti myös eurooppalaiset toimijat. Mutta heidän osaltaankin on varmasti hyvä todeta, että tämä hallinnollisen taakan pienentäminen, joka tässä on keskiössä, on aivan perusteltua.

Arvoisa puhemies! Todella tähän loppuun esittäisin myös tämän kysymyksen ministeri Multalalle, kun huomasin, että nyt kollegannekin eri puolilla Eurooppaa pohdiskelevat toimenpiteitä siihen, mitä tässä poikkeuksellisessa tilanteessa tehdään ja millä tavalla vastataan siihen hinnannousuun, joka markkinoilla on fossiilisessa energiassa nähty: Mikä on arvionne, voisiko Eurooppa nyt yksituumaisemmin pyrkiä eroon niistä riippuvuuksista,

Punkt i protokollet PR 31/2026 rd

jotka liittyvät fossiilienergiaan? Voisiko siinä työssä Suomella olla entistä suurempi rooli sellaisten ratkaisujen tarjoajana, mikä tarkoittaisi myös suomalaisyrityksille niitä kaivattuja vientituloja, joita ihan varmasti tarvitsemme?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Vähämäki, olkaa hyvä.

14.25 **Ville Vähämäki ps:** Kunnioitettu puhemies! Tämä esityshän on melko tekninen hallituksen esitys, jolla päivitetään kansallinen laki vastaamaan EU:n muuttunutta CBAM-mekanismia. Eli tässä on kysymys siitä, että saadaan hiilelle hinta tällä hiilitullimekanismilla. Jos nyt oikein ehdin katsoa, niin tämän tuotto EU:lle on noin 1 400 miljoonaa vuositasolla. Käytännössähän tämä siis suojaa EU:ta ja Suomen hiili-intensiivistä teollisuutta hiilivuodolta, ja jos CBAM toimii ohjaavasti, se kannustaa myös kauppakumppaneita hiilen hinnoitteluun.

Sitten tähän monipolviseen keskusteluun siitä, miten Suomessa kannattaa sähköä ja lämpöä tuottaa. Suomi on iso maa, ja tänne sopii monentyypisiä sähkön- ja lämmöntuotantomuotoja. Itse kannatan sitä, että kaikenlaisia edistetään, kuten pienydinvoimaloita, mutta sitten myöskin ylläpidetään näitä meidän pieniä sähkön ja lämmön yhteistuotantolaitoksia, jotka ovat etenkin talvisaikaan todella hyviä. Käytetään kotimaisia polttoaineita, seospolttoaineita, ja se on myöskin yksi osatekijä, jolla me pystytään pitämään oma kotimainen sähkön hinta ja lämmön hinta talvella edullisina.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Hoskonen, olkaa hyvä.

14.26 **Hannu Hoskonen kesk:** Arvoisa puhemies! Ensinnä: En ole ministeriä syyttänyt, että nämä olisivat tapahtuneet hänen takiaan. Ei, vaan nyt kysymys on torjunnasta. Hyvänen aika, pitäähän meillä Suomessa — aivan kuten ministerin valassa ja edustajan perustuslakipykälissäkin sanotaan — pysyä totuudessa. Meidän päästömme ovat väärin, se 30 miljoonan tonnin virhe siellä on edelleen. Se johtuu vääristä metsän kasvuun, soiden kasvuun ja turvepeltoihin liittyvistä luvuista, ne kolme ovat väärin, ja siellä on se 15 miljoonaa tonnia. Ja maaperäpäästöt, joista Ruotsi osoitti mittauksillaan, että ne ovat siellä oikein, meillä ovat aivan päin seiniä johtuen Yasso-ohjelmasta, joka on lähinnä tietokone-mallinnus. Se on suurin piirtein niin kuin lottokone lauantai-iltana. Sieltä tulee lukuja sitä mukaa kuin halutaan luvun tulevan — kun muutetaan laskentaehtoja, niin yhtäkkiä on 40 prosenttia liikaa päästöjä meillä. Näinhän se menee. Kyllä kai nyt tässä maassa vielä totuudella joku arvo on.

Minä en jaksa ymmärtää sitä asiaa, että meidän ihmiset kärsivät valtavan kalliista energiasta — Saksa tupruttaa taivaalle valtavat kivihiilipäästöt, ja meillä ihmiset maksavat valtavan kalliista sähköstä. Minä tiedän kuule, arvoisa ministeri — voitte päätänne punoa niin paljon kuin haluatte, en siihen puutu millään lailla — että perheet, joilla on paljon lapsia, maksavat valtavan kallista sähkölaskua talvella. Ne perheet eivät matkustele eivätkä käy ulkomailla lomalla. Miksi? Koska energia on vienyt heidän kaikki rahat. Hyvä kun lapsille saa ruokaa ostettua ja sähkölaskun tai kaukolämpölaskun maksettua. Ja me täällä puhumme viisaita ilmastopolitiikasta. Herätkää nyt, hyvät kollegat. Pitäähän meidän nyt ruveta pikkuhiljaa ajattelemaan suomalaisiakin. Jos joku teistä kuvittelee, että saatte maailman päästöt kuriin näillä puheilla, niin höpö höpö. Kiina lisää valtavasti hiilivoimaa, Indonesia ja Malesia ovat aivan pelkästään hiilienergian varassa, maakaasua ja öljyä.

Punkt i protokollet PR 31/2026 rd

Ja jos joku kuvittelee, että olemme bensattomassa taloudessa tässä maassa, niin unohtakaa koko juttu. 50 vuotta menee vielä vähintään. [Timo Heinonen: Ei enää!] Yhä parempia moottoreita kehitetään, kuten saimme lukea. Kaksi maailman johtavaa automerkkiä tekevät parhaillaan työtä kehittääkseen auton, jossa kolmella litralla bensaa menee satanen kevyesti. Ne ovat niitä todellisia ympäristöautoja. Laskekaapa, paljonko ovat päästöt, kun Tesla rakennetaan: valtavat kaivokset pitää olla, että saadaan ne akut syntymään.

Me täällä puhumme tämmöisiä mukavia, ylentäviä juttuja, miten olemme ilmastoneutraaleja. Katsokaa noita nuoria, katsokaa meidän eläkeläisiä — he pelkäävät tänä päivänä yhtä kirjettä, ja se on sähköyhtiöltä tuleva sähkölasku. Sitä pelkäävät ne ihmiset, ja me puhumme täällä yleiviä, että kyllä on hienoa, kun meillä on ilmastopoliitikkaa.

Toivon, arvoisat kollegat ja arvoisat ministerit, että pysytään totuudessa ja oikaistaan nämä virheet. Ei kukaan meitä historiassa tuomitse siitä, että olemme luvut panneet oikeiksi, vaan meidät tuomitaan sen perusteella, kun sallitaan edelleen tämä väärin lukuihin perustuva politiikka, joka johtaa älyttömiin laskuihin. Siitähän tässä on kysymys.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Multala, kaksi minuuttia, olkaa hyvä.

14.29 Ympäristö- ja ilmastoministeri Sari Multala: Arvoisa puhemies! Kiitos värikästä keskustelusta.

Tämä hallituksen esitys tosiaan on aika tekninen, ja se liittyy nimenomaan tähän hiilirajamekanismiin, jolla aivan oikein, kuten salistakin on todettu, pyritään nimenomaisesti siihen, että kun meillä täällä Euroopassa päästöt on hinnoiteltu päästökaupan piirissä, niin se käytännössä tarkoittaa sitä, että kun tänne tuodaan Euroopan ulkopuolella valmistettua vaikkapa terästä tai jotakin muuta metallia, niin niidenkin päästöt tämän avulla nyt hinnoitellaan. Niin sanottu hiilitulli on kyseessä, ja tällä pyritään nimenomaan siihen, että ollaan kilpailukykyisiä täällä eurooppalaisessa teollisuudessa.

Täällä oli muutama kysymys, ja ne koskivat ennen kaikkea tähän liittyvää päästökaupparjestelmää. Tämän suhteenhan me olemme tehneet erittäin vahvaa vaikuttamistyötä — niin pääministeri kuin minä itsekkin olemme sitä tehneet samanmielisten kumppanimaiden kanssa — ja siltä osin vaikuttaa, että vaikuttamistyö on myös tuottanut tulosta, niin että näihin päästökaupan fundamentteihin ei oltaisi koskemassa. Toki joitakin tämmöisiä lyhytaikaisempia muutoksia ollaan tekemässä, mikä ehkä onkin hyväksyttävämpää kuin tieteenkin sitten se, että viedään pohjaa niitä puhtaammilta investoinneilta, jotka ovat Suomenkin näkökulmasta ne keskeiset investoinnit, joita meillekin nyt syntyy.

Sitten myöskin oli kysymys lannoitteista. Niiden tilannetta seurataan. Ne ovat tämän CBAM-mekanismiin eli hiilirajamekanismiin piirissä, mutta totta kai jatkotyössä niitä on arvioitava nykyiseenkin tilanteeseen peilaten.

Sitten haluan sen korjata, että mehän emme ole enää millään tavalla kiinni venäläisessä fossiilienergiassa. Suomi on irrottautunut siitä sataprosenttisesti jo hyvinkin pian Venäjän hyökkäyssodan aluttua, ja siitä olen kyllä hyvin ylpeä. Tätä hyvää esimerkkiä on ilo kertoa maailmalla. Sen menestystarinan syy on osin totta kai se, että meillä on pitkäjänteisesti investoitu muun muassa siihen ydinenergiaan, josta täällä puhuttiin. Sen avulla me kykenimme aika nopeasti sitten lisäämään myös muuta päästötöntä energiantuotantoa. Siitä johtuen, toisin kuin edustaja Hoskonen täällä moneen kertaan väitti, juuri sen vuoksihan meidän sähkön hinta on nyt Euroopan edullisimpia, koska se nimenomaan ei ole sitä päästökaupan piirissä olevaa sähköntuotantoa, toisin kuin esimerkiksi Saksassa on edelleenkin tilanne.

Punkt i protokollet PR 31/2026 rd

Sen vuoksi meillä on paljon parempi tilanne nyt tässä fossiilienergian hintakriisissä, joka tästä Lähi-idän sodastakin johtuu.

Sen vuoksi haluankin ainakin itse edistää kaikin tavoin niitä toimia, joilla me voimme lisätä tätä energiaomavaraisuuttamme, tuottaa sitä energiaa täällä Suomessa. Esimerkiksi biokaasussa meillä on vielä mahdollisuuksia myös liikenteen puolella ja niin edelleen, myöskin sitten siellä päästöttömissä nestemäisissä polttoaineissa, joita voidaan vaikkapa vedystä ja talteen otetusta hiilidioksidista jatkojalostaa. Sen vuoksi ajattelen, aivan kuten edustaja Räsänen täällä nosti esiin, että meillä on todellakin tässä enemmänkin mahdollisuuksia.

Tässä pitäisi nyt Euroopan kokonaisuudessaan ottaa iso askel omavaraisemman energiantuotannon suuntaan. Tämä hiilirajamekanismi siinä toisaalta myös auttaa ja vauhdittaa, ja se vauhdittaa myös niitä päästövähennyksiä muualla maailmassa. Sehän on se nimenomainen idea. Esimerkiksi vaikkapa nyt näiden kauppasopimusten, joita Euroopan unioni on tehnyt, yksi ehto on se, että nämä maat, joiden kanssa on tehty kauppasopimus, kuten vaikkapa Intia, ovat sitoutuneet Pariisin ilmastosopimukseen. Esimerkiksi Intia on nyt yksi niistä maista, joka on pohtimassa omaa hiilen hinnoitteluaan juuri siitä syystä, että he haluavat jatkossakin tuoda esimerkiksi Euroopan isolle markkina-alueelle niitä vähäpäästöisempiä tuotteitaan pienemmällä hinnalla. Tämä vaikuttaa toimivan, ja sen vuoksi tätä meidän kannattaa ehdottomasti [Puhemies koputtaa] täällä Suomessakin edistää.

Talman Jussi Halla-aho: Tack. — Den tid som reserverats för debatten i detta skede är nu slut. Debatten och behandlingen av ärendet avbryts. Behandlingen av ärendet fortsätter i detta plenum efter de övriga ärendena på dagordningen.

Riksdagen avbröt behandlingen av ärendet klockan 14.33.

Riksdagen fortsatte behandlingen av ärendet klockan 18.38.

Talman Jussi Halla-aho: Nu fortsätter behandlingen av ärende 5 på dagordningen som avbröts tidigare under detta plenum.

Riksdagen avslutade debatten.

Riksdagen remitterade ärendet till ekonomiutskottet.